

Versterking crisisbeheersing en informatievoorziening

Een wendbare en slagvaardige crisisorganisatie in veranderende tijden

Bestedingsplan Veiligheidsregio Twente 2024 – 2026

Colofon

Bestedingsplan Veiligheidsregio Twente 2024 – 2026

Enschede, september 2023

©2023, Veiligheidsregio Twente

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Veiligheidsregio Twente.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Landelijke ontwikkelingen	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Inleiding.....	5
1.3 Evaluatie Wet VR	5
1.4 Contourennota	6
1.5 Toekomstverkenning crisisbeheersing	7
1.6 Financiële middelen.....	10
1.7 Leeswijzer.....	11
Hoofdstuk 2 Regionale duiding.....	12
2.1 Inleiding.....	12
2.2 Huidige situatie	12
2.3 Filosofie Twente.....	14
2.4 Uitgangspunten	14
2.5 Wat levert het op	15
2.6 Proces versterkingsgelden.....	16
Hoofdstuk 3 Crisisbeheersing	17
3.1 Inleiding.....	17
3.2 De versterkingsthema's	18
3.3 Overzicht versterking crisisbeheersing.....	25
Hoofdstuk 4 Informatievoorziening.....	26
4.1 Inleiding.....	26
4.2 Informatievoorziening in Twente	27
4.3 De versterkingsthema's voor informatievoorziening	28
4.4 De komende jaren.....	29
4.5 Overzicht versterking informatievoorziening.....	30

Hoofdstuk 5 Organisatorische consequenties.....	31
5.1 Inleiding.....	31
5.2 Huidige situatie in Twente	31
5.3 Toekomstige situatie	32

Hoofdstuk 1 Landelijke ontwikkelingen

1.1 Aanleiding

Economische, sociale en politieke veranderingen in de samenleving wisselen elkaar in rap tempo af. Er is veel dat de aandacht van het crisisbeheersingsveld vraagt: andersoortige en soms langdurige crises naast de bekende rampenbestrijding voor de 'klassieke' fysieke veiligheidsrisico's, versterking van regionale en landelijke crisisbeheersing en de nieuwe wetgeving inclusief bijbehorende ambities. Het Rijk gaat de komende jaren de bijdrage aan de veiligheidsregio's structureel verhogen ter versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening. Dit betreft de BDUR (Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding). De verhoging van deze gelden worden stapsgewijs ingevoerd van 46 miljoen in 2023 tot 83 miljoen in 2026.

1.2 Inleiding

In deze notitie wordt een voorstel gedaan over besteding van de structurele versterkingsgelden met de focus op de eindsituatie. In de jaren 2024, 2025 en 2026 wordt door de VRT gericht invulling gegeven aan deze opgave, passend bij de landelijke bestedingsdoelen en regionale situatie.

De bestedingsdoelen voor 2023 en 2024 zijn op landelijk niveau reeds bepaald, voor de resterende jaren worden deze doelen nog nader vastgesteld. Landelijk is afgesproken dat het Veiligheidsberaad jaarlijks voor 1 juli de bestedingsdoelen voor het daaropvolgende jaar vaststelt. Om deze redenen is enige flexibiliteit in de regionale besteding gewenst, zodat nog kan worden bijgestuurd om aansluiting te houden bij de landelijke doelen. Jaarlijks wordt bestuurlijke verantwoording afgelegd via de overview crisisorganisatie en de reguliere planning & controlcyclus.

Toedeling van de landelijke gelden heeft plaatsgevonden vóór instelling van de nieuwe Wet Crisisbeheersing en Brandweezorg. Een wetswijziging neemt meer tijd in beslag dan aanpassing van een werkwijze. Daarom is eind 2022 gestart met een actie- en wetgevingsprogramma dat waar mogelijk in tranches de aangekondigde veranderingen zal realiseren. Het is op dit moment nog onduidelijk wanneer de daadwerkelijke wetswijziging wordt doorgevoerd (verwachting is 2024 of 2025). Ook dit vraagt enige vorm van flexibiliteit in de precieze invulling voor 2025 en 2026.

1.3 Evaluatie Wet VR

Het kabinet heeft in 2019 de commissie Muller gevraagd de doeltreffendheid en de effecten van Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk te evalueren. Zo is onderzocht of de huidige wet aansluit bij actuele dreigingen en op toekomstige dreigingen en ontwikkelingen in de maatschappij en crisisbeheersing in het algemeen.

De (hoofd)conclusie van de commissie Muller luidt dat de crisisbeheersing en brandweezorg in Nederland de afgelopen tien jaar sterk geprofessionaliseerd is. Veiligheidsregio's en gemeenten functioneren goed in de beheersing van lokale en regionale risico's en crises. De commissie Muller zegt ook dat Nederland minder goed is voorbereid op de rampen en crises van de toekomst en dat een verbeteringslag noodzakelijk is in de samenwerking tussen regio's, crisispartners en Rijk bij de aanpak van interregionale en (inter)nationale crises. Daarnaast wordt informatiemanagement benoemd als een basisvoorwaarde voor crisismanagement.

Hedendaagse crises zijn in toenemende mate complex, grensoverschrijdend en meer dan alleen plaatsgebonden. Onze ervaringen met Covid-19 en andere recente crises hebben dit nog eens onderstreept en lieten zien dat er een verschil is tussen de aanpak van een korte en langdurende crises. Sinds de oplevering van het rapport van de commissie Muller zijn deze ontwikkelingen en de noodzaak voor verdere versterking van ons stelsel alleen maar toegenomen. We leven in een realiteit van bijna permanente maatschappelijke spanningen en hybride dreigingen die vanwege de onderlinge verbondenheid en verwevenheid in toenemende mate onze samenleving kunnen ontwrichten.

De commissie heeft tevens geadviseerd om de Wet veiligheidsregio's te wijzigen naar de Wet crisisbeheersing en brandweezorg. Dit advies plaatst de functies van crisisbeheersing en brandweezorg op de voorgrond.

1.4 Contourennota

Het rapport van de evaluatiecommissie is door het kabinet verwerkt in de contourennota crisisbeheersing en brandweezorg¹.

Het kabinet heeft aangekondigd om een toekomstbestendig en samenhangend stelsel van crisisbeheersing en brandweezorg te creëren. In de Contourennota schetst het kabinet de door haar voorziene richting van de versterking van crisisbeheersing en brandweezorg. Crisisbeheersing is in essentie een netwerktaak, een taak waarin meerdere crisispartners samenwerken; brandweezorg heeft een monodisciplinair karakter. Beide hebben ook belangrijke opgaven. "Voor de brandweezorg is verandering nodig, terwijl voor crisisbeheersing vernieuwing noodzakelijk is". De contourennota vormt de basis voor de toekomstige wet crisisbeheersing en brandweezorg die in 2024 of 2025 wordt verwacht.

Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg

¹ [Contourennota](#)

1.5 Toekomstverkenning crisisbeheersing

In opdracht van de RCDV heeft het NIPV onderzoek gedaan naar de toekomstverkenning crisisbeheersing². Hieronder worden de belangrijkste (maatschappelijke) trends weergegeven die van invloed zijn op de crisisbeheersing.

Data en technologie

Ontwikkelingen op het gebied van data en technologie bieden veel kansen voor onze samenleving – denk aan machine learning, Smart Cities en informatiemanagement – maar brengen tegelijkertijd een grotere kans op ontwrichting met zich mee. Cyberaanvallen en uitval van systemen en infrastructuur laten nu al onze afhankelijkheid van data en technologie zien. Des te complexer de technologie, des te complexer ook de oplossing bij een incident of crisis wordt. Voor crisisbeheersing betekent dit dat er kansen zijn voor effectievere risico- en crisisbeheersing op het gebied van vroegtijdig signaleren en real time monitoring. Uitdagingen en risico's voor crisisbeheersing betreffen onder andere de afhankelijkheid van technologie die voor meer ontwrichting kan zorgen, de afhankelijkheid van (andermans) data en het missen van data-expertise als integraal onderdeel binnen crisisbeheersing.

Sociaalmaatschappelijke ontwikkelingen

De Nederlandse bevolking blijft groeien: vergrijzing en immigratie nemen toe. De sociale verhoudingen in de samenleving veranderen en de samenleving wordt steeds diverser. Sociale media spelen een grote rol onder andere bij de 'verbubbeling' van de samenleving. Polarisatie lijkt steeds prominenter te worden en het aantal protesten is de afgelopen jaren toegenomen. Voor crisisbeheersing betekenen deze ontwikkelingen dat er onder andere rekening gehouden moet worden met de veranderende bevolkingssamenstelling en de verder toenemende rol van sociale media. Laatstgenoemde kan bijdragen aan de beeldvorming over incidenten, maar biedt ook de mogelijkheid om des- en misinformatie razendsnel te verspreiden. Tot slot wordt de maatschappelijke veerkracht in Nederland door verschillende factoren bedreigd, waaronder afnemend vertrouwen in de overheid, een vluchtiger connectiviteit en het onder druk staan van sociale cohesie, waardoor het lastiger wordt om na een crisis terug te veren.

Politiek en geopolitiek

Een van de grootste trends die we op het gebied van politiek zien, is de groeiende vertrouwenskloof tussen de overheid en burgers. Daarnaast zien we dat de samenleving steeds diverser en horizontaler wordt en zich ook in netwerken organiseert.

² [Toekomstverkenning Crisisbeheersing](#)

Op het gebied van geopolitiek speelt de oorlog tussen Rusland en Oekraïne een grote rol; deze oorlog raakt aan verschillende geopolitieke ontwikkelingen, zoals de veranderende internationale orde, een sterke verwevenheid en afhankelijkheid van landen en sectoren, en hybride tactieken bij conflict. Voor crisisbeheersing in Nederland betekenen deze ontwikkelingen op politiek vlak dat het afnemende vertrouwen in de overheid de effectiviteit van crisisbeheersing kan ondermijnen. Het betrekken van de bevolking bij crisisbeheersing kan echter een kans zijn om goede aansluiting te vinden en vertrouwen te herbouwen. Ten slotte toont de oorlog tussen Rusland en Oekraïne de diffuse grens tussen binnenlandse en buitenlandse veiligheid; het is van belang voor crisisbeheersing om afhankelijkheden in kaart te brengen.

Duurzaamheid en klimaat

Klimaatverandering en -adaptatie, extreme weersomstandigheden en (als gevolg daarvan) klimaatmigranten zijn grote opgaven die door regulier beleid maar ook crisisbeheersing aangepakt moeten worden. We zijn ons hiervan bewust en er wordt aan gewerkt door middel van verduurzaming en de energietransitie, maar de urgentie valt soms weg doordat het een sluimerende en alomvattende crisis is. Daarnaast zien we dat de verandering die nodig is om klimaatverandering tegen te gaan, zoals het verminderen van stikstofuitstoot, weerstand opleveren bij (grote) groepen in de samenleving. Voor crisisbeheersing hebben extreme weersomstandigheden grote effecten. Het wordt warmer, waardoor er meer druk op hulpdiensten komt te staan; het wordt natter, waardoor er een toename van wateroverlast zal zijn; het wordt droger, waardoor de kans op natuurbranden wordt vergroot; en de zeespiegel stijgt, waardoor de kans op overstromingen toeneemt. De veiligheidsregio's lossen de klimaatproblemen niet op, maar hebben wel last van de effecten. Daarbij is de klimaatcrisis een 'wicked problem', waarbij de regie, verantwoordelijkheid en kennis versnipperd zijn.

Deze trends hebben uiteraard implicaties voor crisisbeheersing:

- Door versnipperde regie, kennis en verantwoordelijkheden binnen het veiligheidsdomein zien we het speelveld waarbinnen crisismanagement vorm dient te krijgen complexer worden;
- Veiligheidsregio's moeten niet alle specialismen zelf in huis willen hebben, maar zij moeten wel in staat zijn de juiste kennis en expertise toe te kunnen voegen. Netwerken, met maatschappelijke organisaties, bedrijven en lokale gemeenschappen, spelen hierin een belangrijke rol;
- Naast flitsrampen manifesteren zich inmiddels andersoortige crises, zoals klimaatverandering, pandemieën en cascade effecten als gevolg uitval infra. Deze type crises hebben eigen uitingsvormen, maar ook terugkerende patronen: lange duur, gelijktijdig optredende effecten op meerdere beleidsdomeinen, een wisselend tijds tempo, meer complexiteit door versnipperde regie, kennis en verantwoordelijkheid. Een ander kenmerk is het bestuurlijke, meer beleidsmatige karakter;
- Naast langdurigheid is ook de verwachting dat crises steeds meer een bovenregionaal en landelijk karakter krijgen;
- De kans op onverwachte wendingen wordt bovendien groter, naarmate crises langer duren. Door deze onvoorspelbaarheid komt er naast traditionele vormen van voorbereiden, gericht op gedetailleerde planvorming en oefenen op acute crisisbestrijding, meer aandacht voor competenties zoals improvisatievermogen en flexibiliteit;
- Informatievoorziening is als basisproces één van de belangrijkste steunpilaren voor de taakuitvoering in alle fases van de crisisbeheersing en brandweerzorg.

Kortom, de omgeving waarin veiligheidsregio's opereren verandert onder invloed van ontwikkelingen op het gebied van data en technologie, sociaal maatschappelijke ontwikkelingen en (geo)politiek. Het tempo van verandering is hoog. Kleine incidenten kunnen snel escaleren, waarbij de roep om instant oplossingen vanuit media en politiek groot is. De tolerantie voor fouten is minimaal en ruimte voor niet-weten, vertraging en reflectie beperkt. Crisismanagement vereist in zo'n dynamische omgeving vakmanschap en professionaliteit.

Deze ontwikkelingen worden uiteraard in Twente ook herkend, denk hierbij aan de hack van de gemeente Hof van Twente, Covid-19 en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

1.6 Financiële middelen

Eind augustus 2022 zijn als onderdeel van de bestuurlijke afspraken tussen de VNG, het Veiligheidsberaad, het IPO en het Rijk afspraken gemaakt in het kader van de doorstroom migratie. Onderdeel van deze afspraken is een geleidelijk opbouwende intensivering van € 83 miljoen in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR), beschreven in de brief van het ministerie V&J dd. 12 december 2022. Deze extra financiële middelen zijn, ook op grond van de contourennota, bestemd voor de versterking van (toekomstige) crisisbeheersing, de informatiepositie en het inrichten van KCR2. Dit dus vooruitlopend op de nieuwe wetgeving.

	2023	2024	2025	2026
Land	46 miljoen	57 miljoen	73 miljoen	83 miljoen
Twente:				
Crisisbeheersing	823.981	1.021.020	1.307.622	1.486.748
Informatievoorziening	515.200	638.400	817.600	929.600
TOTAAL	1.339.181	1.659.420	2.125.222*	2.416.348*

**Dit bedrag staat nog niet vast, dit hangt af van landelijke afspraken over hoe de 3e tranche van de versterkingsgelden wordt toegewezen. Het hier gepresenteerde bedrag is een raming op basis van de reeds vastgestelde verdeling van de gelden t/m 2024. Het is mogelijk dat voor 2025 en verder additionele doelen op het gebied van de crisisbeheersing worden benoemd.*

Landelijk is afgesproken dat de extra financiële middelen voor 2023 en 2024 dienen te worden gebruikt voor onderstaande zaken:

1. Toekomstgericht verder professionaliseren van crisisbeheersing als vak door veiligheidsregio's;
2. a) De informatiepositie van veiligheidsregio's versterken en inrichten van een Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK) per veiligheidsregio;
b) Een impuls voor ontwikkeling en beheer van informatiesystemen door de veiligheidsregio's en Rijk;
3. Het instellen van een hoogwaardig en gegarandeerd informatie-, actie- en coördinatiepunt voor Rijk, Regio's en partners: KCR2.

Het ministerie van J&V heeft voor de aanwending van de extra middelen uitgangspunten bepaald die onderschreven zijn door het Veiligheidsberaad in haar vergadering van 10 oktober jl. 2022:

- De ophoging van de BDUR is bedoeld voor de versterking van de crisisbeheersing, het versterken van de informatiepositie en het inrichten van KCR2. Het is niet de bedoeling dat gemeentelijke bijdragen aan de veiligheidsregio's – als effect van de ophoging van de BDUR – worden verlaagd. Ook is het niet de bedoeling met de extra financiële middelen gaten te vullen op het gebied van andere taakgebieden van de veiligheidsregio's;
- De Minister van J&V kondigt in nauw overleg met onder andere het Veiligheidsberaad op grond van artikel 37 Wet veiligheidsregio's (Wvr) gezamenlijke landelijke doelstellingen aan op het gebied van de crisisbeheersing. Deze hangen mede samen met de contourennota. De veiligheidsregio's kunnen de extra financiële middelen onder andere aanwenden voor de uitvoering van deze gezamenlijke landelijke doelstellingen binnen hun regio's. Op grond van artikel 24 Wvr zenden de besturen van de veiligheidsregio's jaarlijks een rapportage over de uitvoering van de gezamenlijke landelijke doelstellingen aan de minister van J&V.

Het is zoals aangegeven mogelijk dat voor 2025 en verder additionele doelen op het gebied van crisisbeheersing en Informatievoorziening worden benoemd.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk twee vindt u de regionale duiding van de landelijke doelstellingen en in hoofdstuk drie en vier de nadere uitwerking hoe de versterkingsgelden uit de tabel hierboven worden ingezet voor de twee onderdelen versterken crisisbeheersing en informatievoorziening. Voor 2024 is voor beide onderdelen opgenomen welke financiële middelen worden aangewend voor ieder van de verschillende versterkingsonderdelen.

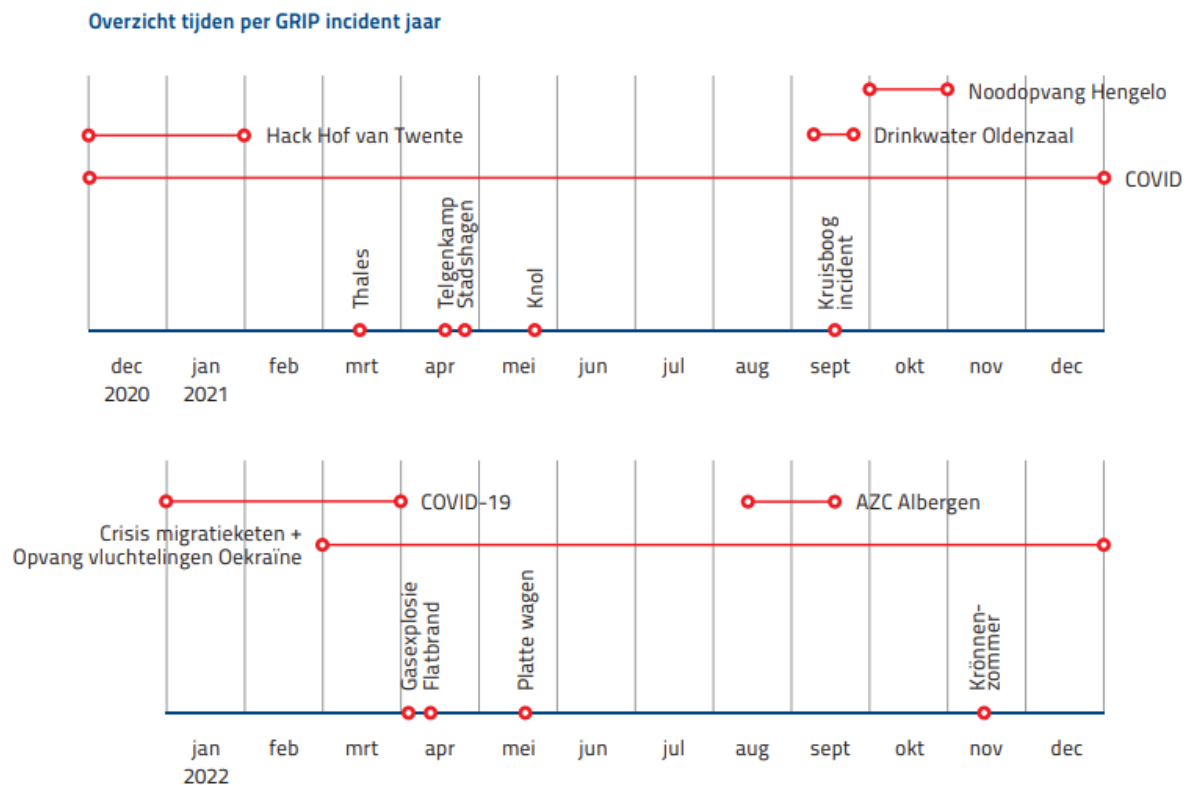
Hoofdstuk 2 Regionale duiding

2.1 Inleiding

Ten aanzien van de contourennota en bijbehorende ambities is 'de basis op orde' in Twente op het gebied van crisisbeheersing en informatievoorziening. Dit houdt in dat er sprake is van een flexibele crisisorganisatie, de kolom crisiscommunicatie is reeds gepositioneerd als aparte kolom en er wordt vanuit de veiligheidsregio regie gevoerd op de kolom bevolkingszorg. Om deze reden is er in onze regio gekozen voor zorgvuldigheid boven snelheid bij het bepalen van de route om te komen tot de gewenste ontwikkeling. Dit neemt niet weg dat er ook in Twente stappen gezet moeten worden om beter voorbereid te zijn op de crises van de toekomst en om een bijdrage te leveren aan bovenregionale en landelijke crisisbeheersing. Daarvoor moet geïnvesteerd worden in vakmanschap en informatievoorziening.

2.2 Huidige situatie

Veiligheidsregio Twente (VRT) en in het bijzonder de portefeuille crisisbeheersing is ingericht en voorbereid op 'flitscrises'. De langdurige crises van de afgelopen drie jaar hebben laten zien dat de huidige maatschappij meer vraagt van veiligheidsregio's dan een paar jaar geleden. De reguliere processen en taken zijn stilgevallen of hebben vertraging opgelopen door de inzet van functionarissen in de verschillende crises zoals COVID-19 en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

De organisatie blijkt voor de eerdergenoemde maatschappelijke veranderingen kwetsbaar. Er is te weinig capaciteit en kwaliteit voor de aanpak en ondersteuning zowel vooraf, tijdens, als in de herstelfase van langdurige crises met grote maatschappelijke impact. Ondanks dat binnen Twente de huidige basis op orde is, moet ook de crisisorganisatie in Twente toekomstproof worden versterkt om te kunnen voldoen aan de landelijke ontwikkelingen, ambities en bijstandsverzoeken.

Op het gebied van informatievoorziening is door de VRT al eerder een impuls gegeven aan informatiegestuurd werken door middel van het instellen van een Informatie en Operationeel Centrum (IOC). Vanuit dit IOC wordt momenteel al waarde toegevoegd aan beschikbare informatie voor de brandweezorg, bedrijfsvoering en crisisbeheersing. Denk daarbij aan bestuurlijke en managementinformatie over risico's, diverse veiligheidsthema's, paraatheid van de brandweer, planvorming en bedrijfsvoering. Daarnaast ligt hier ook de focus op de operationele informatievoorziening en wordt hier vormgegeven aan zichtbare producten en processen zoals LiveOp-X, de operationele briefing en het operationele beeld. Hiermee speelt het IOC – en daarmee het datagestuurd werken – een steeds belangrijke rol in de (crisis)organisatie en tijdens de voorbereiding in de fasen koud-lauw-warm. Datagestuurd werken vormt hiermee de motor van veel processen.

De GHOR, als onderdeel van de VRT en onder aansturing van de DPG, vervult een onafhankelijke en noodzakelijke regiefunctie in de geneeskundige hulpverlening in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR blijft een essentieel onderdeel van de publieke veiligheid. Het gaat hierbij niet alleen om de rol van de GHOR/DPG tijdens rampen en crises, maar ook bij de voorbereiding daarop. De kernactiviteiten van de GHOR betreffen risicobeheersing (koude en lauwe fase), crisisbeheersing (warme fase) en informatiemanagement.

De basis op het gebied van crisisbeheersing is hiermee op orde voor de situatie van nu, maar versterking is dringend gewenst om alle landelijke uitdagingen te kunnen vormgeven. Op de schaal van Oost-5 werken we al nauw samen, onder andere op het gebied van de meldkamer en informatie gestuurde veiligheid. De komende tijd wordt scherper welke ambities we per veiligheidsregio in Oost-5 nog meer in gezamenlijkheid gaan oppakken.

2.3 Filosofie Twente

Veiligheidsregio Twente heeft een filosofie ten aanzien van crisisbeheersing van waaruit invulling wordt gegeven aan de versterkingsgelden. Deze filosofie houdt het volgende in:

- Behoud van onze wendbare, slagvaardige en outputgerichte crisisorganisatie voor flitscrises en rampen;
- Versterken crisisorganisatie voor nieuwe typen crises die complex, grensoverschrijdend en langdurig van aard kunnen zijn;
- Dit vanuit een kleine kernbezetting met een flexibele schil waarbij maatwerk wordt geleverd door in-, toe- en uitvoegen. De operationeel leider fungeert als regisseur voor juiste opschaling per soort crises;
- De crisisorganisatie wordt opgebouwd vanuit de operationele kolommen;
- De crisisorganisatie wordt ondersteund door een eigen 24/7 informatiepositie t.a.v. risico's, rampen en (dreigende) crises;
- De veiligheidsregio richt zich op fysieke rampen en crises, waarbij rekening wordt gehouden met gelijktijdigheid van crises;
- Het team crisisbeheersing verzorgt de preparatie van de crisisorganisatie en ondersteunt en adviseert de crisisorganisatie.

2.4 Uitgangspunten

Uitgaande van bovenstaande filosofie zijn op basis van de ambtelijke en bestuurlijke opbrengst eerder dit jaar de volgende uitgangspunten opgesteld:

- Vertrekpunt voor crisisbeheersing blijft generieke voorbereiding en flexibiliteit;
- De focus ligt op versterken van de uitvoering;
- Voor de respons op een acute ramp of crisis is de huidige crisisorganisatie het vertrekpunt. Voor niet-acute situaties ontwerpen we een voor die crisis passende variant. Hierbij wordt ook naar gelijktijdigheid van crises gekeken;
- De voorbereiding op crisis wordt als taakveld zichtbaar(der) in de veiligheidsregio;
- Een eigen 24/7 informatiepositie is een basisvoorwaarde voor crisisbeheersing in Twente;
- De veiligheidsregio onderhoudt een netwerk van crisispartners, zij spelen allen een rol in de crisisorganisatie en leveren dus ook een relevante bijdrage;
- Elke gemeente behoudt haar eigen verantwoordelijkheid t.a.v. een crisis (gemeentelijke crisisbeheersing). Bevolkingszorg is het 'parate' collectieve onderdeel;
- Bij toekomstige samenwerking richten we ons op de schaal van Oost-5 waarbij er meerwaarde voor Twente moet zijn.

Afbeelding: Wordcloud bestuursdag

2.5 Wat levert het op

Het uiteindelijke doel van de versterkingsgelden crisisbeheersing en informatievoorziening is:

Een toekomstbestendige crisisorganisatie voor Twente, gericht op ondersteuning bij crises waarbij een vitaal belang van de samenleving wordt of dreigt te worden aangetast. De organisatie is flexibel en heeft slagkracht zodat een breed palet aan rampen en crises waaronder complexe, grensoverschrijdende, langdurige en eventueel gelijktijdige crises kunnen worden ondersteund.

Dit betekent concreet voor onze gemeenten:

- Een 24/7 parate, flexibele en vakbekwame crisisorganisatie voor rampen en crises van nu en richting toekomst
- Continuïteit en slagkracht bij langdurige crises;
- Een eigen 24/7 informatiepositie over risico's, rampen en (dreigende) crises;
- Capaciteit en 1-loket: team crisisbeheersing die bijstand en expertise verleent aan gemeente;
- Een opgebouwd en onderhouden netwerk van crisispartners rond steeds wisselende thema's;
- Een ingericht cyclisch proces ten aanzien van crisisbeheersing dat risicoanalyse, preparatie, respons en herstel omvat.

2.6 Proces versterkingsgelden

Gestart is met het ophalen van de benodigde input voor versterking bij de veiligheidsdirectie en de diverse vakgroepen. Deze input is gepresenteerd in een startnotitie 'Versterking Crisisbeheersing en informatievoorziening' en verder verfijnd op de themadag Bestuur op 22 maart j.l. Op 15 mei is vervolgens in een expertsessie Crisisbeheersing en Informatievoorziening verder ingezoomd op de opbrengst, om te komen tot gedeelde uitgangspunten en ambities. Deze uitkomsten zijn vervolgens voorgelegd aan de vakgroepen.

Hoofdstuk 3 Crisisbeheersing

3.1 Inleiding

Ook in Twente moet geïnvesteerd worden in de onderdelen crisisbeheersing en informatievoorziening om te komen tot in het vorige hoofdstukken benoemde resultaat. Voor het onderdeel crisisbeheersing is de versterking onderverdeeld in vijf thema's. Deze worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Voordat we starten met deze thema's is het goed om te benoemen dat voor de respons op een acute ramp of crisis de huidige crisisorganisatie het vertrekpunt blijft. Deze wordt opgebouwd vanuit de operationele kolommen.

Voor de niet-acute situaties ontwerpen we een aanvullende variant. Ook dan wordt gestart vanuit de huidige crisisorganisatie. Na het maken van een goede crisisdiagnose wordt maatwerk toegepast om te komen tot een passende organisatie voor de aanpak van de desbetreffende crisis. Hierin blijft het uitgangspunt flexibiliteit. Vanuit de crisisorganisatie wordt ook rekening gehouden met het kunnen leveren van capaciteit aan het land bij een landelijke crisis.

De crisisorganisatie is gericht op inzet bij fysieke crises en uitval van vitale infrastructuur, waarbij de volgende rollen vervuld kunnen worden:

- Hulpverlening en gevolgbestrijding: veiligheidsregio's zorgen voor coördinatie en afwikkeling van de gevolgen van incidenten, rampen en crisis en dragen zorg voor de slachtoffers;
- Ondersteunen: crisisprofessionals zoals operationeel leiders, communicatieadviseurs en informatiemanagement ondersteunen publieke organisatie zoals gemeenten;
- Verbinden: veiligheidsregio's kunnen als verbindende schakel optreden tussen diverse partijen en functionele ketens;
- Adviseren: vanuit de expertise van veiligheidsregio's en relevante partners adviseren van het bestuur;
- Sturen: de sturende rol wordt door de VRT vervuld in geval van een grip 4-situatie.

Het schakelen tussen deze rollen vereist van veiligheidsregio's en crisisfunctionarissen een grote mate van bewustzijn en flexibiliteit en vakmanschap.

3.2 De versterkingsthema's

De onderdelen waar versterking gewenst is voor de VRT zijn onderverdeeld in vijf thema's, te weten:

1. Versterken preparatie;
2. Versterken paraatheid;
3. Organiseren slagkracht bij langdurige crises;
4. Samenwerking bovenregionaal en landelijk;
5. Versterken kolommen GHOR, Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg.

3.2.1 Thema 1: Versterken preparatie crisisbeheersing

A. Team Crisisbeheersing

Vanuit de contourennota is het voorstel om de Wet veiligheidsregio's te wijzigen in de Wet crisisbeheersing en brandweezorg. Dit geeft de ontwikkeling aan dat crisisbeheersing als vakgebied zich steeds verder ontwikkelt. Veiligheidsregio Twente herkent en onderschrijft deze ontwikkeling. Om hier zichtbaar uiting aan te geven is het van belang om hiervoor een team crisisbeheersing in te richten aangestuurd door een teamleider. Dit om meer dagelijkse sturing te kunnen geven aan dit vakgebied.

Dit team wordt ingericht conform het uitgangspunt van de VRT van sterke, herkenbare kolommen (brandweer, politie, GHOR, bevolkingszorg en crisiscommunicatie). Goede crisisbeheersing steunt op operationele hulpdiensten en vakinhoudelijke teams die werken vanuit de dagelijkse routine. Dit team heeft de volgende taken:

- **Risicobeheersing**

De noodzakelijke voorbereiding op incidenten en crises vraagt van publieke en private crisispartners dat zij hun inspanningen ten aanzien van de gezamenlijke risico-inventarisatie, analyse en voorbereiding verder intensiveren en harmoniseren. Dit betekent onder meer dat partijen elkaar frequent opzoeken, aanhaken en betrekken bij zowel de inventarisatie en analyse van risico's en dreigingen, als bij voorbereiding op de respons. Risicobeheersing wordt steeds meer gezien als voorbereiding op crisis, waarbij de nieuwe risico's zoals klimaat, pandemieën meer focus krijgen, wat resulteert in een nieuwe manier van opstellen van een regionaal risicoprofiel. In de afgelopen periode is door de VRT hierop voorgesorteerd, door het aanstellen van een adviseur risicobeheersing. Dit heeft meerwaarde bewezen, de functie wordt daarom structureel ingericht binnen crisisbeheersing.

- **Inrichten crisisorganisatie en planvorming**

Het instandhouden van een crisisorganisatie en het opstellen en uitwerken van planvorming (zoals het regionaal crisisplan) is een kerntaak van crisisbeheersing. Nieuwe typen crises worden ingepast of deels nieuw uitgewerkt, dit vindt plaats binnen de reguliere bezetting.

- **Opleiden, trainen en oefenen**

Vakbekwaam krijgen en houden van de crisisorganisatie is een kernopgave van de Veiligheidsregio. Gestapelde crises, geopolitieke ontwikkelingen en complexe maatschappelijke dynamiek vragen om een wendbare crisisorganisatie en aanvullende competenties van functionarissen. De verandering in typen crises en de onvoorspelbaarheid vraagt naast vakkennis ook andere voorbereiding die meer gericht is op competenties zoals flexibiliteit en improvisatievermogen. De VRT heeft een nieuwe visie op continu leren vastgesteld die aansluit bij deze ontwikkelingen. Een visie die uitgaat van eigen verantwoordelijk van de functionaris op zijn of haar eigen vakbekwaamheid. De Veiligheidsregio faciliteert en ondersteunt. Dit moet ondersteund gaan worden door een inzichttraject, elektronische leeromgeving (ELO) en een leermanagementsysteem (LMS).

Het is ook een aanpak gericht op meer maatwerk per functionaris. Het streven is uiteindelijk om iedereen een vast en een variabel programma te kunnen aanbieden. Het recente verleden heeft ook aangetoond dat het vakbekwaam krijgen en houden niet vanzelfsprekend is. Na de Covid-19 crisis, waarin niet of nauwelijks geoefend is, kon worden geconstateerd dat automatismen en routines waren verdwenen. Ook zien we dat het opleiden en oefenen van nieuwe functionarissen nu onvoldoende aandacht kan krijgen door de beperkte capaciteit binnen crisisbeheersing.

Een investering op capaciteit om aan deze ontwikkelingen te voldoen is noodzakelijk. Deze capaciteit wordt gevraagd vanuit de kolommen aangevuld met specialistische kennis op het gebied van didactische vaardigheden en coaching. Gestart wordt met het versterken van de uitvoering op het gebied van multi-vakbekwaamheid door het aanstellen van extra vakspecialisten crisisbeheersing met een taakaccent vanuit de kolommen. Invulling geschiedt op basis van een vaste bezetting, waarbij periodieke roulatie een van de uitgangspunten is om kennis, netwerken en nieuwe inzichten te kunnen borgen. Deze mensen worden breed ingezet binnen crisisbeheersing en kunnen ook worden ingezet bij een langdurige crisis.

- **Netwerkmanagement**

Crisismanagement als netwerkmanagement, waarbij crisiscommunicatie een cruciale rol speelt. Duidelijk is geworden dat generieke voorbereiding en elkaar kennen waardevol zijn, maar dat tijdens crises een groot beroep wordt gedaan op improvisatievermogen, dat zich allerlei nieuwe netwerken vormen en dat verbindend en dienend leiderschap steeds belangrijker wordt. Crisisbeheersing draait steeds meer om netwerkmanagement. Netwerken is een belangrijk onderdeel van de professie van risicobeheersing en crisisbeheersing. Dit vraagt ten opzichte van de huidige situatie een intensivering en dus uitbreiding van capaciteit om deze rol van de veiligheidsregio's vorm te kunnen geven.

- **Landelijke bijdrage**

De tendens van meer landelijke sturing op thema's vraagt ook van de VRT een grotere deelname aan landelijke projectgroepen. Dit geldt op het gebied van:

- preparatie en planvorming: dit vindt in zijn algemeenheid en voor een aantal crises meer op landelijke schaal plaats;
- bijdrage aan landelijk crisis- en informatiemanagement: bij daadwerkelijke crises is vanuit de contourennota de insteek dat er vanuit de veiligheidsregio's een wezenlijke bijdrage wordt geleverd aan landelijk crisis- en informatiemanagement.

- **Internationale samenwerking**

Internationale samenwerking wordt naar verwachting een wettelijke taak. Als grensregio vraagt dit extra capaciteit en aandacht om hier op een juiste wijze invulling aan te kunnen geven.

B. Eén loketfunctie voor gemeenten bij crises

De VRT ziet een toename van vragen vanuit de gemeenten om ondersteuning te bieden bij (dreigende) crisissituaties. Denk hierbij aan de hack bij Hof van Twente en asielopvang in Tubbergen.

Veiligheidsregio Twente wil hierom een loket inrichten waar het bestuur van de gemeenten een beroep op bijstand van de VRT kan doen. De operationeel leider (OL) fungeert hierin als eerste aanspreekpunt, waarbij crisisbeheersing de OL kan ondersteunen in het maken van een scherpe crisisdiagnose.

Uitgangspunt hierbij is, dat in geval van een (dreigende) crisis ondersteuning wordt verleend aan de gemeenten of andere organisaties, waarbij de burgemeester altijd het ondersteuningsverzoek indient bij de OL. Bij alle inzet worden vooraf afspraken gemaakt over de opdracht, de inzetbaarheid en de afschaling van de crisisorganisatie. Door deze aanpak kan meer maatwerk worden geleverd aan de gemeenten.

3.2.2 Thema 2: Versterken paraatheid

In het regionaal crisisplan is vastgelegd hoe de alarmering bij rampen of crises plaatsvindt en welke teams met bijbehorende bezetting opkomen. De bezetting van het CoPI, algemeen commandanten en crisisteam en operationele staf worden gezien als de hoofdstructuur van de crisisorganisatie.

Vanuit de contourennota en de gewenste versterking van de crisisorganisatie volgt dat de hoofdstructuur van de Twentse CO 24/7 geborgd moet zijn. Dat is op dit moment in Twente nog niet helemaal het geval, sommige van deze functies zijn op dit moment onvoldoende geborgd omdat hier geen bereikbaarheidsregeling onder ligt. Dit zijn de zogenaamde 'vrije instroom'-functies zoals de Algemeen Commandant Informatiemanagement (AC IM), strategisch communicatieadviseur (SCA), beleidsondersteuner (BO) en bestuursadviseur (BA).

Om de situatie te voorkomen dat tijdens een crisis cruciale functies niet kunnen worden ingevuld, is het voorstel om de bereik- en beschikbaarheid van alle functies uit de hoofdstructuur te borgen. De huidige regeling binnen de VRT kent slechts 1 optie: de 10/16- regeling voor operationele functies van de brandweer. Het borgen van de resterende functies in de hoofdstructuur volgens deze regeling, zou een extra bedrag van € 150.000 inhouden.

Voorgesteld wordt om te onderzoeken welke bereik- en beschikbaarheid per functie precies nodig is en welke regeling(en) daar dan het meest passend zijn. Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek wordt hiervoor een bedrag uit voorzorg gereserveerd. De uitkomsten van het onderzoek worden via de reguliere P&C- cyclus teruggekoppeld aan het bestuur.

3.2.3 Thema 3: Organiseren slagkracht bij langdurige crises

Gelet op de verwachting dat meer langdurige crises gaan plaatsvinden, moeten we hiervoor extra slagkracht organiseren. Afgelopen jaren hebben we hier met Covid-19, opvang Oekraïense vluchtelingen en de asielcrisis al voorbeelden van kunnen zien. De nieuwe crises laten zich qua aard en omvang niet voorspellen, we weten echter wel dat flexibiliteit in inzet (in omvang en tijdsduur) hierin noodzakelijk is.

Robuustheid bij langdurige crises wordt deels georganiseerd vanuit crisisbeheersing zoals beschreven onder 'versterken preparatie crisisbeheersing'. Aanvulling hierop moet komen uit een nog in te richten flexibele schil.

Naast de personele beschikbaarheid van specifieke expertise, moet hierbij ook gedacht worden aan middelen voor bijvoorbeeld een communicatiecampagne of opvanglocatie. De kosten die hiermee verband houden, zijn sterk afhankelijk van de aard en karakter van de desbetreffende crisis en daarom niet te voorzien. Tegelijkertijd doet een crisis zich ook niet elk jaar voor. Om die redenen wordt als onderdeel van het bestedingsplan een structurele reservering van € 75.000 per jaar opgenomen. Zodat de uitgaven in tijden waarin de crisis zich daadwerkelijk voordoet, kunnen worden onttrokken aan de reserve.

Voor deze financieringswijze dient een bestemmingsreserve '(langdurige) crises' te worden ingesteld net zoals diverse andere regio's dit doen. Op grond van de ervaringen met langdurige crises in de afgelopen periode (qua jaarlast en looptijd) wordt de reserve gemaximeerd tot een bedrag van € 1.000.000.

3.2.4 Thema 4: Samenwerking bovenregionaal en landelijk

De contourennota richt zich op landelijke en bovenregionale samenwerking bij (de voorbereiding op) crisis. VRT neemt actief deel aan deze samenwerking. Binnen de 5 oostelijke veiligheidsregio's (Oost-5) is afgesproken om bij nieuwe ontwikkelingen daar waar mogelijk, samen op te trekken. Ook landelijk is de intentie uitgesproken om een aantal zaken op landelijk niveau op te pakken. De VRT wil hiervoor een bedrag te reserveren.

3.2.5 Thema 5: Versterken kolommen GHOR, Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg

GHOR

In de contourennota is de rol en de taak van de GHOR binnen de VR's herbevestigd. Ook voor de GHOR betekent de toenemende hoeveelheid en complexiteit van crises een uitdaging. De in de Contourennota benoemde taakverzwaring voor de GHOR op het gebied van crisisbeheersing en informatiemanagement, maakt het noodzakelijk om daarmee ook in formatieve zin rekening te houden en een deel van de extra BDUR-gelden in te zetten op de versterking van het GHOR-bureau op de volgende onderdelen:

- **Netwerkrol zorgcontinuïteit**

Van het GHOR-bureau wordt een versterkte (netwerk)rol gevraagd in het kader van crisisbeheersing. En dan met name op het onderdeel regievoering en bewaking van de zorgcontinuïteit. Het crisislanschap is veranderd. Langdurige en/of dreigende crisistypen komen steeds vaker voor. Hierdoor komen er andere netwerkpartners in beeld waar GHOR-medewerkers mee in contact moeten komen en duurzame relaties mee moeten opbouwen. Voor de versterking c.q. taakverzwaring van het onderdeel GHOR in de crisisbeheersing en versterking van de samenwerking in de zorgketen (ROAZ) en het Bureau Acute Zorg, is structureel 0,5 fte uitbreiding van het GHOR-bureau benodigd op het taakonderdeel zorgcontinuïteit.

- **Zorgrisicoprofiel**

In de Contourennota wordt nadrukkelijk ingegaan op het Zorgrisicoprofiel als belangrijk onderdeel voor de zorg om voorbereid te zijn om bij rampen en crises de noodzakelijke geneeskundige hulp te verlenen. Dit zorgrisicoprofiel geeft DPG/GHOR een stevige positie in de borging van het publieke belang van veiligheid, onder meer in het ROAZ. Het zorgrisicoprofiel wordt actueel gehouden en periodiek herzien. De verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van het zorgrisicoprofiel ligt bij de GHOR en wordt door de DPG afgestemd in het ROAZ. Voor het actueel houden van het Zorgrisicoprofiel en het periodiek herzien daarvan is structureel 0,5 fte uitbreiding van het GHOR-bureau benodigd op het taakonderdeel risicobeheersing.

Bevolkingszorg en crisiscommunicatie

Uit de evaluatie Wet veiligheidsregio's en de ervaringen uit het veld blijkt de behoefte aan de doorontwikkeling en professionalisering van bevolkingszorg. Bevolkingszorg wordt daarom wettelijk gedefinieerd, daarnaast is uniformering van het kwaliteitsniveau van belang. Tijdens het AB van 13 juli jl. heeft u ingestemd met het eindadvies t.a.v. het uniform kwaliteitsniveau bevolkingszorg. In Twente zijn hiervoor al eerder goede stappen gezet, daarom wordt voor Twente hiervoor geen financiële bijdrage vanuit de versterkingsgelden aangewend.

Naar aanleiding van de geleerde lessen tijdens de recente crises en de behoefte van communicatieprofessionals zal worden ingezet op de doorontwikkeling van middelen en bereik van specifieke doelgroepen, landelijke uniforme handelingsperspectieven, inzet nationaal team crisiscommunicatie. Voor crisiscommunicatie betekent het een uitbreiding van 1,0 fte.

Tot nu toe worden de kosten voor het opleiden, trainen en oefenen van de functionarissen binnen deze kolommen afzonderlijk doorberekend aan de gemeenten. Evenals de bijdrage aan het NIPV voor de gemeentelijke onderdelen zoals SIS en het rode Kruis. Een deel van de versterkingsgelden kan worden ingezet voor de overname van deze rekeningen door de VRT, waarmee dit wordt opgenomen in de begroting van de VRT.

3.3 Overzicht versterking crisisbeheersing

Eerder genoemde versterkingen worden in onderstaande tabel per jaar samengevat.

Nr.	Versterkingsonderdeel	Wat	Omschrijving	Dekking vanuit versterkingsgelden 2024	Meerjaren doorkijk 2025	Meerjaren doorkijk 2026
1.	Versterken preparatie Crisisbeheersing	Zichtbaarheid taakveld CB, aansturing en leiding	Aansturing team crisisbeheersing door teamleider	€ 136.000		
2.	Versterken preparatie Crisisbeheersing	Uitvoeringscapaciteit vakspecialisme CB	Uitbreiding 3,0 FTE (functionarissen geleverd vanuit de taakaccenten Politie, Brandweer, GHOR)	€ 327.000		
3.	Versterken preparatie Crisisbeheersing	Beheer ELO en LMS	1 FTE tbv beheer + licenties	€ 110.000		
4.	Versterken preparatie Crisisbeheersing	Werkbudget OTO CB	Verhoging voor levering van meer maatwerk en oefening op competenties	€ 40.520	€ 23.102	
5.	Versterking preparatie crisisbeheersing	Advies risicobeheersing	Structureel borgen van de functie adviseur risicobeheersing 0,89 FTE	€ 108.000		
6.	Versterking preparatie crisisbeheersing	Uitbreiding advies crisisbeheersing	Uitbreiding capaciteit voor regierol netwerken en internationale samenwerking met ca. 1FTE		€ 61.000	€ 74.126
7.	Versterken paraatheid	Borgen hoofdstructuur	Onderzoek naar en borgen van paraatheid op huidige vrije instroomfuncties		€ 150.000	
8.	Organiseren slagkracht bij langdurige crises	Flexibele schil	Uitwerken van benodigde flexibele schil: beschikbaarheid en bijdrage personele inzet bij crises en middelen	€ 75.000		
9.	Samenwerking bovenregionaal en landelijk	Projecten landelijk Projecten Oost 5	<ul style="list-style-type: none"> Reservering t.b.v. landelijke initiatieven via RCDV Bijdrage project binnen samenwerking Oost 5 	€ 25.000 € 25.000		
10.	Versterken kolommen GHOR, Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg	<ul style="list-style-type: none"> Uitbreiding GHOR voor Zorgcontinuïteit en zorgrisicoprofiel Uitbreiding crisiscommunicatie 	Uitbreiding 0,5 FTE + 0,5 FTE *Dit betreft een verschuiving van taakaccenten binnen de witte kolom, die binnen de bestaande formatie wordt afgedekt	€ 122.000		
11.	Versterken kolommen GHOR, Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg	Kosten opleiden, trainen, oefenen kolom CC en BVZ	Overname rekening van gemeenten door opname in begroting VRT. Betreft kosten voor opleiden-trainen-oefenen functionarissen kolom CC en BZ, en bijdrage aan NIPV tbv SIS en Rode Kruis	€ 52.500	€ 52.500	€ 105.000
	TOTAAL			€ 1.021.020	€ 1.307.622	€ 1.486.748

Hoofdstuk 4 Informatievoorziening

4.1 Inleiding

Informatievoorziening is als basisproces één van de belangrijke steunpilaren voor de taakuitvoering van de veiligheidsregio's in de crisisbeheersing. Deze taak is dan ook nadrukkelijk belegd bij de veiligheidsregio's (art. 10 Wvr lid i). Naast de versterking van crisisbeheersing is een versterking op informatievoorziening randvoorwaardelijk voor een flexibele en effectieve samenwerking ten tijde van crises.

De geschetste ontwikkelingen vereisen dat de VRT haar eigen informatievoorziening en -beveiliging evenals de gezamenlijke informatievoorziening met het Rijk, de collega veiligheidsregio's, de meldkamer en andere (crisis)partners op orde heeft. Dit is een essentiële voorwaarde om een betrouwbare informatiepositie te behouden in de voorbereiding op en tijdens rampenbestrijding en crisisbeheersing. Om aan deze vereisten te voldoen, is voortdurende ontwikkeling van het informatiemanagement van cruciaal belang.

In dit hoofdstuk worden de landelijke opgaven en Twentse versterkingsonderdelen nader toegelicht.

Landelijke opgaven

Er zijn in de contourennota landelijk drie pijlers benoemd op het gebied van informatievoorziening:

- Informatiepositie van VR's versterken en inrichten van een veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) per VR;
- Impuls geven aan ontwikkeling en beheer van informatiesystemen door VR en Rijk;
- Instellen van een hoogwaardig en gegarandeerd informatie-, actie- en coördinatiepunt voor Rijk, regio's en partners: KCR2.

Bij de vaststelling³ van de verdeling van de BduR middelen is de verdeling gemaakt dat 40% toe wordt gekend aan het versterken van de informatiepositie (regionaal én gezamenlijk) en 10% voor het landelijk inrichten van KCR2.

Overige ontwikkelingen

Naast de opdrachten vanuit de contourennota spelen er diverse (landelijke en regionale) ontwikkelingen die tevens van invloed zijn op het versterken van de informatiepositie:

- De overgang van de meldkamer van Hengelo naar Apeldoorn met daarbij de overgang van het beheer naar de LMS. De positie van de meldkamer in het informatienetwerk verandert;
- Verhuizing van het IOC en RCC naar Lansinkesweg in Hengelo (agv de verkoop van de oude meldkamerlocatie aan de Demmersweg);
- Doorontwikkeling brandweeractiecentrum (SGBO-brandweer);

- Regionale en landelijke I-initiatieven o.a. (IGV Oost 5);
- Integriteit en continuïteit van informatie: versterken van informatieveiligheid en –beveiliging.

4.2 Informatievoorziening in Twente

In hoofdstuk twee staat beschreven dat in de huidige situatie het Informatie en Operationeel Centrum (IOC) reeds de basis vormt van de informatievoorziening voor de brandweer, crisisbeheersing en bedrijfsvoering van de VRT.

Het ligt voor de hand om de uitvoering van de ambities ten aanzien van informatievoorziening te positioneren binnen dit reeds bestaande IOC. Het IOC is zichtbaar binnen de organisatie, zowel als team maar ook fysiek. De huidige processen van het IOC zijn naadloos aangesloten op operationele diensten, de meldkamer, andere VIK's en landelijke voorzieningen en ketenpartners. Het Twentse IOC wordt uitgebreid tot een VIK VR Twente, dit is de landelijk afgesproken naam.

Voor het goed inrichten van een VIK en informatiegestuurde veiligheid gaat het om de onderstaande functionaliteiten:

- Werkruimte: ontwikkelen, creëren en onderhouden van informatieproducten;
- Ruimte voor crisisorganisatie, backoffice informatiemanagement en actiecentra;
- Monitoring- analyse en duidingscentrum t.b.v. de operatie in het veld;
- Samenwerken en informatiedeling t.a.v. alle werkprocessen binnen de VRT;
- 'Informatiefabriek' o.b.v. en i.s.m. landelijke voorzieningen;
- 24/7 beschikbaar en opschaalbare informatiefunctieiteit.

Enkele onderdelen hiervan zitten reeds in het huidige IOC. Het huidige IOC is echter niet ontworpen op de ambities uit de contourennota. De verhuizing naar de Lansinkesweg biedt hier mogelijkheden. Voor een goede uitwerking en implementatie (realisatie) van de informatiepositie en inbedding van het VIK moeten een aantal stappen gezet worden, deze stappen zijn vertaald in een viertal versterkingsonderdelen. Deze worden beschreven in de volgende paragraaf.

4.3 De versterkingsthema's voor informatievoorziening

De onderdelen waar versterking gewenst is voor de VRT zijn onderverdeeld in vier thema's, te weten:

1. Realisatie VIK VRT voor een eigen informatiepositie en netwerkrol;
2. 24/7 geborgd informatiemanagement bij een crisis;
3. Versterking organisatie informatievoorziening VRT;
4. Samenwerking bovenregionaal en landelijk.

4.3.1 Thema 1: Realisatie van een VIK VRT

Het inrichten van een VIK bestaat uit mensen, middelen en processen. Partners van de VRT worden ook aangesloten op het informatieknooppunt. Via KCR2, als landelijk knooppunt, vormen 25 VIK's in Nederland een samenhangend netwerk.

Het VIK richt zich op:

- Veiligheidsinformatie van de eigen organisatie en crisispartners wordt ontsloten. Denk hierbij aan producten als een actueel veiligheidsbeeld in de koude en lauwe fase en een operationeel beeld in de warme- en nafase
- 24/7 beschikbaarheid om informatieprocessen op te starten
- De informatie blijft eigendom van de bronorganisatie en biedt handelingsperspectief voor betrokkenen
- Iedere partner een informatieknooppunt is in het netwerk
- De kracht zit in het samenbrengen en integraal duiden van informatie en richt zich op verschillende fases:
 - Koud: kwetsbaarheden en risico's. Geeft ook zicht op kansen en mogelijkheden;
 - Lauw: dreigingen en actueel veiligheidsbeeld;
 - Warm: incidenten en crisis.

Kwetsbaarheden		Dreigingen		Incident / Crisis	
risico's	planvorming	veiligheidsbeeld	afwijkingen	Incidenten / crisis	nafase

Om het VIK in Twente goed vorm te geven, is het noodzakelijk dat er uitbreiding van de bestaande bemensing (op het gebied van business intelligence en data) plaatsvindt en bijbehorende faciliteiten.

4.3.2 Thema 2: 24/7 geborgd informatiemanagement bij een crisis

Informatiemanagement bij crisis is inmiddels een essentiële randvoorwaarde en 'kolom' voor de crisisorganisatie. Een aantal functies, rollen en taken zijn op dit moment niet geborgd. Gelet op de insteek in de contourennota is dit wel nodig (VIK VRT 24/7 onderdeel van landelijk informatieproces bij crisis). Om operationele beelden vanuit nieuwe technische middelen binnen het VIK beschikbaar te krijgen is het noodzakelijk om extra in te zetten op digitale verkenning dusdanig dat 24/7 beschikbaarheid is geborgd.

4.3.3 Thema 3: Versterking organisatie informatievoorziening VRT

Vanwege de doorgroei naar het VIK is het ook noodzakelijk om het team operationele informatievoorziening (OIV) anders in te richten en uit te breiden.

4.3.4 Thema 4: Samenwerking bovenregionaal en landelijk

De contourennota richt zich op landelijke en bovenregionale samenwerking bij (de voorbereiding op) crisis. VRT neemt actief deel aan deze samenwerking. Om daarin ook een bijdrage te kunnen leveren is hiervoor een bedrag gereserveerd.

4.4 De komende jaren

Informatievoorziening wordt de komende jaren steeds belangrijker. Om in deze ontwikkelingen mee te kunnen gaan en om de landelijk gestelde opgaven en Twentse ambities te kunnen voldoen, is het van groot belang voor de VRT om de basis goed neer te zetten met een robuust en goed werkend VIK. De nadere uitbouw hiervan wordt de komende jaren verder vormgegeven, waarbij ook landelijke lijnen en bestedingsdoelen verder worden ingevuld. In de volgende paragraaf leest u welke investering wordt voorgesteld voor 2024.

4.5 Overzicht versterking informatievoorziening

In onderstaande tabel wordt de versterking per jaar samengevat.

Nr.	Onderdeel	Wat	Omschrijving	Dekking vanuit versterkingsgelden	Meerjaren doorkijk 2025	Meerjaren doorkijk 2026
1.	Realisatie van een VIK VRT voor een eigen informatiepositie en netwerkrol	Data analyse en Business intelligence	Uitbreiding 2 FTE capaciteit tbv IV-ondersteuning onderdeel CB en GHOR	€ 218.000	€ 54.200	
2.	Realisatie van een VIK VRT voor een eigen informatiepositie en netwerkrol	Inrichten VIK	Faciliteiten (fysieke ruimte Lansink Esweg, COH-container 'ter plaatse', inventaris)	€ 40.000		
3.	Realisatie van een VIK VRT voor een eigen informatiepositie en netwerkrol	Software en beheer	Tools IV: dashboarding / Cognos / LiveOP-X	€ 75.000		€ 75.000
4.	Realisatie van een VIK VRT voor een eigen informatiepositie en netwerkrol	Projecten	Ontwikkeling informatieproducten (o.a. veiligheidsbeeld en operationeel beeld)	€ 50.000		€ 37.000
5.	24/7 geborgd informatiemanagement bij een crisis	Paraatheid IM binnen hoofdstructuur	Verhogen/borgen paraatheid rol AC-IM bij crisis	Opgenomen bij onderdeel crisisbeheersing		
6.	24/7 geborgd informatiemanagement bij een crisis	Digitale Verkenning	Middelen / techniek voor digitale verkenning (drones, camera's, sensoren, robot, etc.)	€ 37.400		
			Verhogen beschikbaarheid onderdeel digitale Verkenning	€ 32.000		
7.	Versterking organisatie informatievoorziening VRT	Operationele Informatievoorziening	Uitbreiding 1FTE en aansturing IOC capaciteit team OIV	€ 136.000	€ 50.000	
8.	Samenwerking bovenregionaal en landelijk	Samenwerking, projecten en afstemming Oost 5 en landelijk	Bijdrage project samenwerking IGV Oost-5	€ 25.000	€ 75.000 (landelijke SOC)	
			Reservering tbv landelijke IV initiatieven via RCDV	€ 25.000		
	TOTAAL			€ 638.400	€ 817.600	€ 929.600

Hoofdstuk 5 Organisatorische consequenties

5.1 Inleiding

De contourennota schetst een verdere versterking van crisisbeheersing en brandweezorg, waarbij wordt voorgesteld om de Wet veiligheidsregio's ook te wijzigen in de Wet crisisbeheersing en brandweezorg. Het plaatst de inhoudelijke functies (crisisbeheersing, brandweer) op de voorgrond en weerspiegelt de ontwikkeling van crisisbeheersing als professie.

Deze ontwikkeling is ook in ons werkveld al enige tijd zichtbaar: het Veiligheidsbureau, de RCDV en andere veiligheidsregio's positioneren het taakveld en de professie crisisbeheersing. VRT herkent en onderschrijft deze ontwikkeling. Om hierin mee te gaan is als onderdeel van de versterking voor Twente geformuleerd dat 'crisisbeheersing een zichtbaar onderdeel van de VRT moet worden'.

5.2 Huidige situatie in Twente

VRT heeft sterke, herkenbare kolommen (GHOR, brandweer, politie, gemeenten) altijd als vertrekpunt gehad voor haar taakuitvoering. Goede crisisbeheersing steunt op operationele hulpdiensten en vakinhoudelijke teams die werken vanuit de dagelijkse routine (wat je zelden doet, doe je zelden goed). Dit werkt goed en moet behouden blijven.

Naast het werken vanuit de sterke kolommen wordt de voorbereiding op risico- en crisisbeheersing vormgegeven vanuit twee vakgroepen met deelnemers uit de kolommen, ondersteund door het Veiligheidsbureau en aangestuurd door portefeuillehouders. Daarnaast zijn een aantal andere, niet wettelijk-gerelateerde platformtaken ondergebracht binnen de GR VRT (Platform IVZ, Zorg en Veiligheidshuis Twente, RTR en Kenniscentrum Mensenhandel Twente).

De huidige inrichting van de organisatie VRT heeft de professionaliseringslag (die de commissie Muller ook benoemt) ondersteund maar het is noodzakelijk om goed te gaan kijken wat er voor de komende vijf tot tien jaar nodig is om de gewenste situatie te kunnen realiseren. De contourennota vormt hiervoor de basis.

5.3 Toekomstige situatie

De voorgenomen wet Brandweezorg en Crisisbeheersing maakt duidelijk dat beide onderdelen een specifieke plek krijgen in ons bestel.

Voor crisisbeheersing geldt dat voorbereiding en preparatie steeds meer een vak wordt. Zowel extern in de netwerkrol die de veiligheidsregio heeft richting crisispartners als in landelijke en bovenregionale afstemming over crisisbeheersing. Dat vereist een team crisisbeheersing met voldoende slagkracht en aansturing.

De ontwikkeling van crisisbeheersing als professie en als zichtbaar taakveld binnen het werkveld van de VR's, alsmede het toegenomen belang van het thema informatievoorziening maken het noodzakelijk om deze taakvelden afzonderlijk te positioneren. Het is van belang om hierbij ook met een integrale blik te kijken naar de consequenties van de inrichting van deze taakvelden ten opzichte van de rest van de organisatie.

De voorgenomen wetswijziging en de daarmee samenhangende opgaven vormen de aanleiding om de inrichting van de VRT zoals die 12 jaar geleden is beschreven te gaan beschouwen. Voorstel is de organisatie-inrichting van de VRT in lijn te brengen met zoals in de contourennota beschreven indeling van crisisbeheersing en brandweezorg. Deze beschouwing roept de vraag op of de niet wettelijk-gerelateerde platformtaken nog passen bij deze aangepaste organisatie-inrichting. Dit vraagt om een onderzoek dat wordt uitgevoerd onder leiding van de directie. Dit leidt tot een advies hoe deze onderdelen en taken het beste kunnen worden ondergebracht. Op basis van dit onderzoek en advies volgt een voorstel dat aan het bestuur wordt voorgelegd ter besluitvorming.

De voorgestelde lijn is om de huidige aansturing van de VRT met een collegiale directie van twee personen aangevuld met de directeur GGD in de rol van DPG te laten bestaan. Aanpassing is voorzien in de taakverdeling, het onderdeel Veiligheidsbureau en in de multi-vakgroepen.

In de collegiale directie vervult één directeur de rol van voorzitter van de veiligheidsdirectie en commandant brandweer. De andere directeur vervult de rol van secretaris van het bestuur en is verantwoordelijk voor crisisbeheersing en GHOR. Daarmee wordt crisisbeheersing een zichtbaar onderdeel van de VRT en is de inrichting in lijn met de komende wet. Informatievoorziening krijgt een meer prominente plek binnen de huidige sector Strategie en Ondersteuning. Door de inrichting van een onderdeel crisisbeheersing komen de vakgroepen risico- en crisisbeheersing te vervallen. Een groot deel van de huidige taken van het Veiligheidsbureau verschuift naar het onderdeel CB, voor de resterende onderdelen ontstaat daarmee een natuurlijk moment om deze onderdelen op een andere logische plek in de organisatie onder te gaan brengen. Het team GHOR valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur crisisbeheersing, waarbij de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) inhoudelijke sturing geeft. Dit blijft ongewijzigd.